

Udsbruget, skal jeg ikke undlade, saasnart det bliver
nueligt, at meddele Dem det i denne Henseende
Erfarede.

Uldmarkedet i Kallundborg.

(Meddeelt.)

Efter Holbeks Amts oekonomiske Selskabs Foran-
skaltning afholdes, med dertil givne Tilladelse, et
Uldmarked i Kallundborg, fra den 15 til 17 Juni.

I Aar afholdtes dette Marked for første Gang,
efter foregaaende Bekjendtgjørelse, hvori indtil videre
lovedes Sælgerne adskillige Lettelser, saasom: frit
Magazin til Ulden, fra 17 Mai til 17 Juli; samt
Fritagelse for Veierpenge, Omkostninger ved Uldens
Op- og Nedbringelse til og fra Magazine saavel som
for alle øvrige Udgifter ved Salget, efter Uldens An-
komst til Kallundborg; dog herfra undtaget Courtage
og Assurance. — For at bevirke en forønsket Cens-
formighed i Ulden, foresloges det Uldproducenterne
for denne Gang ikke videre at sortere deres Uld,
men blot i hver Pels at indlægge Pandetoffer, Bug-
ulden og den grovere Beenuld, og saaledes alene
henvende deres Opmærksomhed paa Uldens omhyg-
geligste Vaskning og fuldkomne Lørring paa Faaret
inden Afklipningen.

Med dette første Uldmarked fremkom og sal-
bødes følgende Partier:

5 Binds 2. Hefte.

(22)

	Spanst. Ud, Pund	South= downs. Pund	Land= Ud. Pund
Fra Grevskabet Verchenborg	15,600		
— Verchenfeld	1,237	. . .	124
— Kallundborg Ladegaard	566	1,102	
— Aggersvold	60	
— Steenrandgaard	1,619		
— Benzenslund	1,251		
— Vognstrup	185	. . .	142
— Kongedal	524	
— Scheelenborg	2,824	. . .	478
— Bjerbyegaard	1,021		
— Pagterold	784		
— Grønneberggaard	655	
— Borrebye	617		
— Hesselberggaard	121
— Magaard	1,142	. . .	56
— Bedbyegaard	132
— Alkestrup	1,498		
— Knabstrup	184
— Rattrup	60
— Gammelrand	600		
— Kallredgaard	900		
— Bøstrup	369
— Phillipsdahl	28	52
— Ditlefskoi	481		
— forskjellige Bønder	700
	30,325	2,369	2,418

Forhandlingens Udfald var som følger:

Uf den spanste Ud folgte:

18,842 Pd.	til 6 Mk.	8 Sk.	pr. Pd.
784	—	7	— 2 — —
1,500	—	6	— 1 — —
802	—	5	— 8 — —
5,573	—	6	— — —
924	—	forbleve usolgte.	
1,900	—	til 4 Mk. pr. Pd.	

Af Southdowns Ulden:

1,102 Pd. à 4 Mk. Resten gik i 3 Mk. til 3 Mk. 8 Sk.

Til denne sidste Priis folgtes ogsaa Landulden.

Herr. Kenc i Neumünster kjøbte det meste, og navnlig den store Parti til 6 Mk. 8 Sk. Det dyreste Parti, nemlig 784 Pd. til 7 Mk. 2 Sk., kjøbtes til en Fabrik i Tjen. De kjøbenhavnske Fabrikanter kjøbte kun lidet og det syntes, som om de — dog med Undtagelse af een Fabrikant, hvis Mester var den Første, der, for 8000 Pd. af den Lerchenborgske Uld, bød 1 Rbd. — havde bestemt dem for ikkun at give 5 Mk. Segn for Racenld. — Neppe ville disse Herrer, efter Uldhandelens Gang paa Fastlandet, have Marsag til at glæde sig over deres Ulyst til at kjøbe dansk Uld paa Markedet.

Derimod kan man vente, at Uldproducenterne sikkert ville tye til Markedet i Fremtiden, siden et Par Partier, som forgjæves henførtes til Kjøbenhavn og som maatte oplægges der, da ingen vilde give mere end 5 Mk. pr. Pd., ved Markedet kjøbtes for 1 Rbd. med Tillæg af 1 Sk. pr. Pd. i Transport- og Omkostninger. Denne samme Uld skal forgjæves være salbudet overalt i Kjøbenhavn for 5 Mk. 4 Sk.

Blandinger.

A.

(Af Collegial-Libenden No. 22 for 1836.)

Forsøg med et Slags Deigkugler eller Piller, anvendte som Styrkningsmiddel for Heste.

I Anledning af en i "allgemeine militaire Zeitung" for 1833 Nr. 58 til 64 indført Beretning om, at man i England betjener sig til Heste af nogle Piller, hvoraf man lader dem om Morgenen nedsluge 2 til 3 Stykker, for at sætte dem i Stand til at udholde den hele Dag uden at gives Foder eller Vand, samt med Hensyn til, at det vilde være saare vigtigt og af største Nytte i Krigen, at kunne ved en og anden Leilighed give Cavalleriets og Artilleriets Heste deslige Piller, naar disse svarede til Hensigten, har Hans Majestæt ved allerhøieste Rescript af 18 September 1834 allernaadigst befaleet Directionen for Stutterievæsenet og Veterinairskolen at lade Sagen nøie undersøge og derefter allerunderdanigst indmelde Resultatet.

Til Opfyldelse af Hans Majestæts foranførte Befaling anfaae Directionen det hensigtsmæssigst, at man deels ved Veterinairskolen og det Frederiksborgske Stutterie, deels paa flere Steder i Landet, under kyndige Mænds Tilsyn foranstaltede Forsøg anstillede, der kunde vise Virkningen af de omhandlede

Piller paa Hestens Organisme og lede til Bished, om man af dem kunde vente sig den tilsigtede Nytte.

De omhandlede Piller tilberedes, efter den i ovennævnte Journal anførte Recept, paa følgende Maade: Man tager 1 Pund Figen; 5 Unzer af Fennikelrod, Annis og Tormentil; 4 Unzer Svoolblomster, Lakrits, Hjortetaf og Allantrod. Figernerne blive skaarne i Stykker, de øvrige Ingredientser blive pulveriserede og derpaa blandede sammen. Herpaa tilbereder man et Afkog af Isop og Hesthob i hvid Viin, hvilket man over Ilden giver en Tilfætning af Lakritsextract, Sukker, Sirup og Honning, 4 Unzer af hvert Slags. Dette Afkog bliver gødt paa det ovennævnte Pulver og forsat med 2 Unzer Annisolie og noget Meel, for at man kan danne det Hele til en tyk Deig, hvilken man endelig kommer i et Leersfad og overgyder det med 4 Pund Olivenolie, for at bevare det mod Skimmel. Ruglerne danner man af denne Deig saa store som Hønsæg. Ved nogle af de anstillede Forsøg har man søgt at erfare Virkningen af Pillerne ved at lade Heste, som siden Dagen i Forveien intet Foder havde faaet, nedsluge dem og derefter arbejde en heel Dag uden at nyde noget. De mærkeligste Resultater heraf vare:

at en jydsk Hoppe af Landracen, uden at faae Foder og Vand i 24 Timer, med 115 Punds Vægt tilbagelagde 13 Mål i 14 Timer med Livlighed og uden Spor til Mæthed, hvorfor det antoges, at Hoppen ved at faae 3 nye Piller vilde kunne

gjøre samme Tour endnu engang uden videre Foder. Kortere Toure vare 5 Gange tidligere forsøgte med samme Resultat;

at en Ridehoppe, ligeledes af Landracen, uden at faae Foder i 29 Timer, gif en Tour af 8 Mill og bar i 11 Timer en Vægt af 240 Pund, samt kom ligesaa munter tilbage, som den gif ud.

Da det imidlertid ved saadanne Prover med een Hest stedse bliver tvivlsomt; om det er Hestens naturlige Kræfter eller Pillerne, der sætte den i Stand til at udholde en længere Anstrængelse end den sædvanlige, ere flere Prover stete med 2 Heste af samme Alder og Størrelse og som, saavidt man vidste, vare lige udholdende, hvilke Heste maatte udføre det samme Arbeide under samme Behandling, alene med den Forskiel, at de fik Pillerne skifteviis. Af disse Forsøg' hidrættes følgende:

a. Forsøg med Pløining.

Tvende Heste gif 2 Dage efter hinanden for Svingplov 11 Timer daglig, uden at faae Foder i 48 Timer, hvorimod hver Hest fik 10 Potter Vand og den ene hver Morgen 3 Piller. Begge Hestene udholdt Forsøget uden at blive trætte, men den Hest, som havde faaet Pillerne, var kraftigst og fortærede sit Foder strax efter Arbeidets Ophør, hvorimod den anden, som ingen Piller havde faaet, var mat, faldt seent til Foderet og forvandt Touren i det Hele langsommere, end hiin. Efterat begge Heste i 4 Dage vare behandlede med Forsigtighed, blev selvsamme

Forsøg igjen anstillet, alene med den Forandring, at den Hest, som ved første Forsøg ikke erholdt Piller, fik dem denne Gang, hvoraf fulgte, at den ved Arbeidets Ophør var i mere kraftfuld Tilstand, end den anden, som bedst havde udholdt den første Prøve.

b. Forsøg med Rjørsel.

Et andet Par Heste løb for Bogn, uden at faae Foder og Vand i 27 Timer, 10½ Mill fra Frederiksborg til Bjergbygaard i 9 Timer. Den ene havde faaet Piller og var kraftigere samt mere begjærlig efter Foder, end den, der ingen Piller havde faaet. 3 Dage efter gif de i samme Tid tilbage til Frederiksborg, efter at sidstnævnte Hest havde faaet Piller, og fandtes da denne ved Hjemkomsten at være livligere, end hiin.

c. Forsøg med Ridning.

Tvende Heste hver med en Vægt af 220 Pd. bleve, efter at have staet uden Foder fra den foregaaende Aften og efter at den ene om Morgenens havde erholdt 3 Piller, redne fra Frederiksborg til Nøeskilde og tilbage igjen, altsaa 10 Mill, i 10¼ Time foruden 3 Timers Ophold. Den Hest, der havde faaet Piller, var ved Hjemkomsten munter og svædte ikke saa stærkt som den anden; dens Puls slog i et Minut 56 Slag, men den anden havde Pulscolik og dens Puls slog 61 Slag i Minutet. 5 Dage efter gjorde Hestene samme Tour, saaledes at Pillerne denne Gang bleve givne den sidstnævnte Hest. Følgen blev, som sædvanligt, at denne blev

den raskeste, saa at dens Puls ifkun slog 47 Slag i Minutet, altsaa 14 Slag mindre end første Gang, hvorimod den andens Puls nn slog 58 Slag i Minutet.

De paa Veterinairskolen anstillede Forsøg gif ud paa at undersøge:

deels hvorvidt Mangel paa Fode og Drikke i længere Tid end sædvanligt svækker Hesten mærkeligen,

deels hvorvidt denne Kræftesløshed afhjælpes ved at indgive de omtalte Piller.

Det fandtes da, at 2 Heste, uden i 3 Gange 24 Timer at faae Foder eller Drikke, kunde ploie 7 Timer dagligen indtil tredie Dags Eftermiddag. Til videre Anstrængelse fandtes de ikke i Stand, efter at de nogle Dage sildigere bleve paa ny satte til det samme Arbeide, alene med den Forandring, at de dagligen fik Piller.

De Mænd, under hvis Tilsyn de ovenberorte Forsøg ere udførte, have i det Hele taget yttret, at Pillernes Hovedvirkning vel med temmelig Sikkerhed kan antages at være mavestyrkende og oplivende, men at de ikke formaae at give Heste længere Udholdenhed, undtagen forsaavidt de sætte Fordoielsen i Stand til at uddrage de meest nærende Dele af Fodemidlerne og vedligeholde hiin i dens Orden, ligesom de ogsaa bewirke, at, naar en Hest har i længere Tid maattet undvære sit sædvanlige Foder, den bliver bedre i Stand til at taale det nye. Pil:

lerne kunne saaledes ikke anprises som Fodringsmiddel i Almindelighed, men, hvor Fourage ikke kan faaes, antages de, især naar de gives i Forening med lidet Brød og Vand, at bidrage til at gjøre Hestene tjenstdygtige i noget længere Tid. Ligeledes har Forstanderen for Veterinærskolen yttret, at, skjøndt Pillerne bestaae af nærende og oplivende Bestanddele, kan Virkningen af samme, paa Grund af den ringe Qvantitet, — 8 à 12 Lod — der gives Hesten i 24 Timer, ikke være betydelig, da dens Mave og Larmekanal skal være forsynet og udvidet til en vis Grad med Høe og Halm, naar Fordøielsen skal skee paa behørig Maade.

Ifølge Hans Majestæts allerhoieste Befaling er Foranstaaende, som i det Væsentlige er Indholdet af Directionens allerunderdanigste Beretning om Udfaldet af de omhandlede Forsøg, bragt til offentlig Kundskab.

B.

(Efter det Lybste.)

Et probat Huusmiddel ved Kjærning.

(Af et Brev fra en Huusmoder til Professor Pohl.)

I Februarheftet af Deres Archiv (1832) har jeg læst Deres Opfordring "til offentligt at bekendtgjøre ethvert Huusmiddel, for hvis Godhed man kan indestaae." Ved Deres Afhandling om Kulsulfkerroden (Kongsalberod, *Symphytum officinale*) er indredes jeg om et saadant Mittel. Dette saa:

kaldte Ufrud er ogsaa for en anden Anvendelse i Huusholdningen værd at omtale, og det skal meget glæde mig, om jeg kunde bidrage til denne Plan: tes Noes, idet jeg fremstætter følgende af dens Egen: skaber til nærmere Overveielse. Om det er noget Nyt, veed jeg ikke.

I vor Egn hører man, saavel om Sommeren, som om Vinteren, ofte klage over, at man maa tjærne Timer, ja Dage, for at faae Smør. Man bruger da en Mængde Huusmidler, som sjeldent naae Niemedet, eller som give Smørret en modby: delig Smag. Aarsagerne maae være forskjellige; thi dette Tilfælde indtræffer baade i Sommervarmen og Vinterkulden. Saaledes er det bekjendt, at Flø: den af længe malkede Køer vanskeligt stilles ad, især naar den længe er samlet; ligesom det sikkert kan antages, at Foderet har Indflydelse paa Kjør: ningen. Og i dette Tilfælde kan da Kjørningen vanskeliggøres trods al anvendt Noie. Naar der: imod Kjørningen stedse varer ualmindeligt længe, saa maa vel Karrenes Ureenlighed være den nærmes: ste og vigtigste Aarsag dertil.

Kan man af de herskende Omstændigheder slutte, at Kjørningen vil gaae langsomt, f. Ex. naar man længe har samlet Fløden o. s. v., saa tage man sin Tilflugt til Kulstufferod. Har man den i Nærheden, saa bruger man den frisk, meget omhyggeligt rensat. Vil man nu tjærne, saa stjærer man en Deel deraf i Stykker og koger disse med 1 Pøgel Vand, sier

Afkoget gjennem en reen Klud, og gyder dette, saa varmt som nyvalket Melk, tilligemed Floden i Kjærnen, og rører det godt omkring. Naar man da fjærner, vil man med Glæde bemærke, at Smørret snart udskiller sig, uden at have den mindste Eftersmag, som sædvanligt er Tilfældet med andre Midler. Endnu maa det bemærkes, at det ikke er nødvendigt, altid at bruge Roden ganske frisk; man kan ogsaa bruge den tørret og saaledes gemme den.

Agnès K.

Det simpleste Middel til i lang Tid at conservere Korn

bestaaer efter Hr. Francius i Aurich i følgende Fremgangsmaade: Man lægger Tagsteen i Korndyngerne, saaledes at man først styrter et Lag Korn ud til $1\frac{1}{2}$ Fods Hvide, derpaa lægger man et Lag Tagsteen, fremdeles et lige saa høit Lag Korn og nu igjen et Lag Tagsteen. Saaledes bliver man ved og dækker tilsidst Hoben til med Tagsteen. Disse Tagsteen holde Kornet bestandigt friskt, saa at der ikke opstaaer Kornorme deri og de lige saa lidet opholde sig deri; derfor behøver det i saadanne Lag liggende Korn kun eengang om Aaret at fastes og gaae igjennem Soldet, hvilket meest hensigtsmæssigt skeer i Marts Maaned og i reen Luft. I Skibe holder Kornet sig paa denne Maade særdeles godt og bliver ikke varmt, selv om det end skulde være bleven lidt fugtigt, idet de tørre Tagsteen indsuage Fugtigheden,

uden igjen at give den fra sig. For Landmænd, Kornhandlere og Skippere kunde denne Efterretning være vigtig.

Svorledes man skaffer sig en god Græsgang ved Kunst.

Efterat Marken er fældet og befriet fra Steen, som efter Omstændighederne kunne anvendes til dens Indhegning, gjødes den godt og dyrkes med Kartofler. Det næste Foraar pløier man den saa grundt, som Aarstiden tillader det, og besaaer den mod Midten af Mai med gode Græsarter og Urter, saasom perennerende Raigræs (*Lolium perenne*), Gullax (*Anthoxanthum odoratum*), almindeligt Raigræs (*Poa trivialis*), Kamgræs (*Cynosurus cristatus*), Veibred (*Plantago lanceolata*) o. s. v., tillige med Hørfrø. Gjentagen Tromling forøger særdeles meget Afgrøden. I almindelig gode Aaringer bliver Hørren rustet henimod den 12te August, og endnu tidligere, hvis den ikke skal bære modent Frø. At Græsarterne have vundet meget ved Hørren, sees tydeligt paa deres friske grønne Farve, og man tilskriver Hørfrøets olieagtige Bestanddele denne Virkning. Det er meget at anbefale at afgræsse Marken med magre Faar og at lade dem gaae i temmelig snevre Folde. Førend Vinterens Komme, og naar Faarene ikke mere ere paa Marken, er det godt at tromle den endnu engang, for at give Rødderne den passende Befæstigelse. Naar man derpaa om For

aaret gipser Marken lidt, saa kan man vente en fortrinlig Høslæt. Der gives maaskee neppe nogen mere anbefalingsværdig Maade at skaffe sig en Græsgang paa, end denne her anførte.

Sir Thomas Tyrwhitt har allerede i længere Tid brugt denne Fremgangsmaade i en moradsig Egn. Hans Eiendom ligger i Grevskabet Devon, 1500 Fod over Havets Overflade. (Farm. Magaz. 1825 No. 112.)

Middel til at gjøre Myrerne uskadelige.

Paa Grund af den store Skade, som Myrer anrette, især paa Frugttræer, har man hidindtil bestandig tænkt paa Midler mod disse Dyr. Eet af disse var, at man skulde sirse nogle Lod pulveriseret Tobak omkring det Sted, man vilde beskytte, da Tobakslugten bringer Myrerne i Krampetrækninger og forjager dem for bestandigt. Imidlertid duer dette Middel ei altid; den mindste Vind skader dets Virkning i det Frie. Det, som vi her foreslaae, er sikkrere og om muligt mindre kostbart. Det bestaaer i, at man opløser Sod i et Glas Hampeolie og sryger denne Blanding paa de Planter, man vil beskytte. Lugten af denne Salve fordriver øieblikkeligt Myrerne. De lade sig paa denne Maade ogsaa fjerne fra Bistader, o. s. v.

Gryn af Kartofler.

Mab, Cheauveau tilbereder disse i Paris meget

brugte kunstige Gryn, idet hun presser kogte Kartofler igjennem en Sigte, hvorved de falde som Sneepaa underneden staaende Blikplader, der ere forsynede med en 1 Tomme høi Rand, og i hvilke de blive tørrede i en Bagerovn. Derpaa støder man Massen i Stykker af en Kastanjes Størrelse, som blive malede paa en Mølle (som de, der bruges til Tobak) og det Malede bliver derpaa ved Sigtning skilt i grove og fine Gryn og Kartoffelmeel.

Leer som Klaremiddel.

I den nyere Tid er der gjort mange Forsøg for at opdage paaalidelige Midler til at klare urene, flydende Ting, som Biin, Ol, Eddike, Sirup o. s. v. De hidindtil bekjendte, som Æggehvide, Blod, Liim, Melk, Kridt o. s. v., lode deels ikke naae Maalet, deels fordrede de for mange Omstændigheder, eller havde andre Mangler. For ikke længe siden fik vi fra Frankrig, under Navnet Gelatine, en muligst reen dyrisk Liim. De dermed anstillede Forsøg svarede vel for største Deelen til Ønsket, men Midlet var for dyrt, til at det kunde anvendes til andre, end meget kostbare flydende Vare.

Som det saa ofte skeer, man begynder med det Vidtløftige, det Kunstige, og man kommer endelig tilbage til det Simple, der er let overkommeligt og som ligger os meget nær. Saaledes her. Eiden Alexander Humboldt gjorde den for Landmanden saa vigtige Opdagelse, at Leret optog adskillige Ting,

faa stodte man ogsaa paa den Bemærkning, at den affarver visse flydende Bædsker.

Chemikeren Lüdersdorf i Berlin, den samme, hvem vi have at takke for den lærerige Afhandling om Brødbagning (Pohls Archiv, October 1831), henvendte Opmærksomheden paa Lerets Virksomhed, gjorde heldige Forsøg og bliver derved en Befordrer af Næringsveiene. Dette Middel fortjener allerede derfor Opmærksomhed, fordi det haves overalt og er godt Kjøb. Ved Anvendelsen vil man endnu gjøre mange Erfaringer, som ville føre til Haandgrib.

Leret bliver brugt saavel brændt, som ubrændt. For at betage Leret dets eiendommelige Smag, overgyder man det med Vand, og lader det saaledes henstaae 1 à 2 Timer, for at de fine Leerdele kunne forene sig dermed og følge med ved Vandets Afheldning.

Man gjør bedst i at støde kalkfrie Teglsteen til Pulver, helde Vand derpaa et Par Gange og lade det staae 1 à 2 Timer. Derpaa helder man det af, tørrer Massen og lader den staae til man bruger den.

For at gjøre Brug af denne Masse, tager man f. Ex. til et Oxehoved Bün 2 til 3 Pd. af Leermelet og rører det godt omkring i Binen. Efter nogen Tid, omtrent 24 Timer, rører man igjen Massen omkring, hvis man seer, at den endnu er uklar, og venter til den klares. Denne Omstændelighed er dog ei altid nødvendig. Man kan forbinde Filtring dermed. I denne Hensigt rører man Leermelet om

i Bædken og bringer den paa Filtrum. Man skal allerede have forsøgt det paa slimet Öl og tykke Liqueurer med god Lykke.

Vil man kun gjøre mere Brug af dette simple Klaremiddel, saa vil der sandsynligviis opdages flere nyttige Anvendelser deraf. Maaſkee vil man deri have et Middel til at klare Sukker med, maaſkee vil man ogsaa derved kunne betage Kornbrændevinen dens Fusel og Kartoffelbrændevinen dens Bedøvende. Distjænkterne, hvem den Ulykke, at have suurt Öl, meget skader, ville vel først gribe til dette Middel, for at rive sig ud af den Forlegenhed.

Middel mod Krampe hos Grise.

Slittigen at bade Grisene i Gjødningsvand er et sikkert Middel mod Krampesygdomme hos disse Dyr.

Damplov.

Den første Damplov, efter Englænderen Hoath's Construction, er i England bleven anvendt til Sumpers Frugtbargjørelse. De dermed anstillede Forsøg skulle være lykkedes fuldkomment, og man lover sig allerede megen Fordeel af Dampkraftens Benyttelse i Agerdyrkingen.
